

Børnehaven på Roskilde Lille Skoles pædagogiske udviklingsplaner

BØRNEHAVENS VÆRDIGRUNDLAG

Børnehavens værdigrundlag skal læne sig naturligt op ad skolens, for at bygge bro og styrke samarbejdet mellem børnehaven og skolen. I børnehaven vil børn, forældre og pædagoger skulle indgå i meningsfulde og forpligtende fællesskaber, for at styrke den enkeltes medindflydelse og sociale ansvarlighed.

- Børnene skal medinddrages og have indflydelse på deres børnehaveliv.
- Børnenes dagligdag skal kendes på nærhed, rummelighed og ligeværd.
- Børnehavens personale skal møde familierne i et tillidsfuldt og forpligtende samarbejde om ansvaret for barnets trivsel og udvikling.
- Barnet skal mødes med nærhed, indlevelse og anerkendelse af respektfulde og professionelle voksne.
- Børnene skal lære at udvikle selvstændighed og at kunne indgå i forskellige og meningsfulde fællesskaber.
- Barnet skal have tid til at undre sig og forbyde sig på egne præmisser.
- Børnenes læring foregår hele tiden, når børn er sammen med nærværende, kompetente og nysgerrige voksne.

PRÆSENTATION AF BØRNEHAVEN PÅ ROSKILDE LILLE SKOLE

Efter en del år med forberedelser; visioner, beslutninger og ansøgninger, kunne vi den 1. oktober 2015 endelig tage imod de første 5 børn og deres forældre. At vi så ikke alligevel var helt klar, var tydeligt for alle: børnehavens egen bygning lod vente på sig, så derfor startede vi op i klasselokale i Overbygningen. Dette har efterfølgende vist sig, at være en fordel; alle blev meget hurtigt klar over, at der nu også er børnehaven på Roskilde Lille Skole, da børnene fra børnehaven og skolen blandede sig og ønskede kontakt med hinanden. Også fra personalet og forældrene på skolen, blev der rettet en opmærksomhed og nysgerrighed på børnehaven.

Fra 1. november flyttede børnehaven til ny midlertidigt bygning (skolens nye faglokale bygning) og der blev ansat yderligere to medarbejdere. Nye rutiner og rytmer skulle etableres i en spændende hverdag, som til stadighed bærer præg af glæde, begejstring og velvillighed. Da alt er nyt er vi ikke underlagt "vi plejer", men kan i stedet for bruge og inddrage vores personlige og faglige engagement, til at afprøve forskellige initiativer og skabe ny børnehaven kultur i tæt samarbejde med forældrene og skolens medarbejdere og ledelse.

Fra nytåret 2016 rykkede vi endelig i børnehavens egen bygning – med fantastisk udsigt over landskabet. Vi kan skimte Roskilde Fjord mod vest, og har frit udsyn mod nord og øst, med marker, to kirkesogne og naboens får. Udsynet er dragende og dagligt får vi øje på nyt uden for vores vinduer; flokke af gæs kommer flyvende, rovfugle svæver på himlen søgende efter bytte, rådyr samles i mindre grupper på marken, hvor også landmanden arbejder med store maskiner. Vi følger med i, at naturen ændre sig afhængigt af vejret og årstiden.

På nogle måder kan man sige, at vi hurtigt er blevet etableret i det nye, samtidig med at vi stadig er i en opstartsfasen og skal afprøve nye pædagogiske tiltag og metoder.

Det næste store tiltag for skolen og børnehaven bliver at få etableret børnehavens udeareal – vores have og legeplads. Snart kommer vores høns og senere på året forventer vi, at også vores grise kommer. En jolle med ukendt ejer skal nu "sejle" i vores have. Sandkasse eller gravehul skal etableres. Blomsterbede og køkkenhave skal vi have, så vi kan være lidt selvforsynende med grøntsager. Huler til at lege og gemme sig i, er bestilt af Overbygningens byggehold. Legehus modtager vi fra en forældre. En spændende proces bliver det over år, at etablere vores udeareal, så det kommer til at fremstå, som et dejligt, kreativt og berigende sted at opholde og udvikle sig – både for børn og voksne.

Børnetallet har været støt stigende fra børnehavens start og vi oplever stor interesse, for det vi kan tilbyde til børn og deres familier. Vi betragter vores børnehave, som et godt alternativ til de omkringliggende børnehaver. Ikke at vi nødvendigvis er bedre, men vores pædagogik med stor prioritering af nærvær og det relationelle, er bærende i vores børnehave og giver energi, og det tiltaler mange forældre. At vi er en lille børnehave med 30 børn, er også noget som vægtes højt oplever vi. Ligeså at vi har fokus på natur, og skal have høns og grise. Det tætte og forpligtende forældresamarbejde, hvor der skabes en kultur af gensidig interesse for hinanden. Og ikke mindst oplever vi, at nye familier, synes det er utrolig spændende at børnehaven og skolen bliver en integreret del af hinandens pædagogiske faglige udviklingsområde for børn, forældre og ansatte.

BØRNEHAVE SAMMEN MED SKOLE – HVAD BETYDER DET?

Der har længe været et ønske om at udvide skolens pædagogiske virke, til også at kunne tilbyde pasning, udvikling og læring for børnehavebørn og i forlængelse heraf videreudvikle en allerede stærkt forældrekultur. Dette ønske er nu indfriet efter flere års forberedelser, hvori der har indgået mange overvejelser omkring blandt andet pædagogik og etablering af fælles visioner for hele Roskilde Lille Skole med børnehaven. Vi har tillige gjort os mange overvejelser omkring synergien mellem børnehaven og skolen – både blandt børn, forældre, ansatte og bestyrelsen. Til det er der kun at sige, at vi er rigtig godt på vej og allerede nu afprøver forskellige tiltag.

I praksis oplever vi, at børnene – på tværs af skole og børnehaven søger hinanden og etablere uformelle børnefællesskaber. Børnene er nysgerrige på hinanden, udviser omsorg, empati og høj grad af tolerance. Der opstår nærmest en magisk stemning i rummet, når store og små søger hinanden til leg og læring. Fx når børn fra Yngstegruppen øver børnehavebørn i at stå på rullestol i skolegården. Eller børn fra Mellemgruppen kommer i børnehaven og spørger: "Er der noget vi skal hjælpe med?". Vi er på nuværende tidspunkt i gang med, at drøfte og ideudvikle hvordan vi også kan etablere mere formelle børnefællesskaber på tværs af hele skolen og børnehaven. Skal hvert barn – uanset alder have en "børneven", som kan hjælpe og understøtte læringen både for det store barn med mere erfaring og for det yngre barn, der søger rollemodeller for egen læring. Allerede nu oplever vi succes med at skabe og udnytte rammerne for fællesskaber, ved at sammenlægge børnehaven og pasningen (SFO) i ferieperioder, dels for at spare medarbejdere ressourcer, men særligt for at etablere mere formelle og kreative fællesskaber mellem børnene, medarbejderne og forældrene.

For de børn og familier i børnehaven, som skal starte i skole på Roskilde Lille Skole, må overgangen og skiftet hertil opleves forudsigeligt, og som en naturlig forlængelse af deres børnehaveliv. Der skal selvfølgelig være fokus på, at der kommer børn og familier udefra, som skal bydes velkommen ind i en allerede etableret børne- og forældrekultur. Her kan børnehaven spille en aktiv rolle og tilbyde at afholde arrangementer for den kommende børnehaveklassers familier og fx give mulighed for, at man kan have besøgsdage i børnehaven, hvor kommende skolekammerater er.

For skolen og børnehavens personale opstår der faglige sparringsområder, når der etableres nye læringsplatforme og -metoder mellem ansatte og faggrupper. Børnehaven betragtes som det 4. teams i forlængelse af Yngstegruppe, Mellemgruppe og Overbygningen og indgår naturligt i diverse mødeaktiviteter, hvor der planlægges og diskuteres visioner, pædagogik og udvikling. Børnehaven er fx en del af den fælles APV for Roskilde Lille Skole og børnehavens medarbejdere deltager i pædagogiske udviklingsseminarer, faglige rejser og sociale arrangementer på lige betingelser, som skolens lærer og administrative medarbejdere.

Børnehavens leder indgår i skolens ledelse og forventes at deltage i relevante møder internt på Roskilde Lille Skole og eksterne lederarrangementer i fx Lilleskoleforeningen eller Fri Skoleforeningen. Børnehavens leder kan også deltage i ledernetværk for faglig sparring og udvikling. Ligesom børnehavens leder kan forventes, at være en aktiv inspirator og rådgiver for andre lilleskoler og friskoler der ønsker at etablere en børnehave.

BÆREDYGTIGHED

Vi vil i fællesskab med skolen udvikle visioner omkring bæredygtighed. Børn og personaler skal på tværs, samarbejde om nye bæredygtige tiltag og strategier, for at udvide vores fælles horisont og ansvarlighed.

Hvad mener vi med bæredygtighed

Bæredygtighed er et holistisk begreb der indebærer en sammentænkning af det miljømæssige, det sociale og det økonomiske. Bæredygtighedsbegrebet udmærker sig ved at tage hånd om samspillet mellem de forskellige processer og er en erkendelse af, at verden består af gensidige afhængigheder.

Vi skal ikke være fanatiske og missionerende omkring bæredygtighed. Men i stedet for tænke i det nære; hvad kan vi hver især bidrage med? Bruger vi vores ressourcer hensigtsmæssigt?

Vi vil forholde os til bæredygtighed ud fra et socialt og medmenneskeligt perspektiv ved:

- At udvikle empati.
- At udvise ansvarlighed og tolerance over for hinanden – også for det fremmede og ukendte.
- At forholde os til verden uden for det nære.
- At forholde os til, at andre ikke har de samme muligheder og ressourcer som vi har.
- At nogle familier; børn og voksne er i nød.

Vi vil forholde os til bæredygtighed ud fra et miljø og økonomisk perspektiv ved:

- At behandle naturen godt.
- At forholde os til de ressourcer vi har og forbruger af.
- At genbruge hvor det er muligt og ind tænke genbrug, som kreative processer og løsninger.
- At dyrke grøntsager og frugter, og inddrage dem i madlavningen.
- At have dyr, som kan aftage noget af vores køkkenaffald. Indsamle æg og bruge husdyrsgødningen til vores urtehave.

FORÆLDRESAMARBEJDET I BØRNEHAVEN

I børnehaven på Roskilde Lille Skole skaber vi børnehave sammen med forældrene. Det sker i gensidig respekt for de forskellige roller; ansatte og forældre har i børnehavens hverdag og kultur.

Forældrene er en vigtig ressource for børnehaven og de skal føle sig værdifulde for fællesskabet. Forældrene skal medinddrages i børnehavens aktive dagligdag og de skal altid opleve, at de er velkommen i børnehavelivet. Det er vigtigt at forældrene udvikler ejerskab for børnehavens trivsel og fællesskab.

Vi har forventninger til forældrene på tre niveauer:

Vi forventer at I som familie bakker op jeres barns liv og trivsel i børnehaven:

- At de er friske, udhvilede og raske.
- At der er rigeligt med skiftetøj, som passer til årstiden.
- At der er samarbejde omkring barnets trivsel og udvikling.
- At der er samarbejde om evt. hjemlige problemstillinger og udfordringer etc.
- At børnehaven har de nødvendige kontaktoplysninger.

Vi forventer at I som forældre støtter op om samarbejdet:

- At I kommer til forældremøder og andre arrangementer i børnehaven.
- At I er aktive, nysgerrige og spørgende på møderne.
- At I kan samarbejde med de andre forældre.
- At I bidrager til den gode tone og omgangsform.
- At I fremfører evt. kritik og bekymringer konstruktivt og så direkte som muligt.

Vi forventer at I som medlemmer af fællesskabet i børnehaven bakker op om:

- At I bidrager til dialogen om børnehavens udvikling på forældremøder og generalforsamlinger.
- At I deltager i børnehavens vedtagne forældrearbejdsopgaver.

KOLONI – AT REJSE MED BØRNEHAVE BØRN

I børnehaven vil vi prioritere at rejse med børnene, da vi tror på, at det giver personlige oplevelser og betydningsfuld læring for det enkelte barn, men samtidig også for fællesskabet; børn, pædagoger og forældre imellem.

Koloni i børnehaven kan være overnatning i børnehavens egen bygning. Det kan være at vi udveksler/låner en anden børnehaves bygninger eller, at vi lejer en hytte der er indrette til formålet. Kolonien kan variere i antal af dage afhængigt af for eksempel børnegruppens sammensætning.

Det vil være et stort aktiv, at vi under kolonien har mulighed for deltagelse af forældre som pædagogiske medhjælpere. Dels for at være flere voksne omkring børnene i en anderledes hverdag og evt. sted, men også for at kunne støtte op om den hverdagsrytme og de aktiviteter der skal etableres under kolonien. Samtidig giver det også de deltagende forældre en unik mulighed for, at opleve sit eget og andre forældres børn, uden for vante omgivelser, og ikke mindst en anderledes tid sammen med pædagogerne i børnehaven.

Vi prioritere koloni – at rejse med børnehaven børn, da rejser er en stor del af det pædagogiske fundament på Roskilde Lille Skole. Så derfor er det en rigtig fin måde for det enkelte barn, at blive introduceret til det "at rejse uden mor og far", og at have opmærksomhed på følelser som savn og utryghed, fx når barnet skal sove. Samtidig giver det også barnet mulighed for, at opleve og afprøve sin egen formåen, sammen med fællesskaberne fra børnehaven.

LÆRINGSSYN

Når vi i Børnehaven på Roskilde Lille Skole taler om læringssyn og tilrettelæggelse af læringsmiljøer, er vi først og fremmest opmærksomme på, at visse basale behov skal være dækket, for at barnets læring kan finde sted.

Med basale behov menes her behov for søvn, mad og tryghed. Desuden er vi opmærksomme på lidt mere jordnære behov, såsom at barnet er iført tøj, der passer til vejret og aktivitet. Et sultent, søvnt, frysende og utrygt barn har ringe muligheder for at indgå i en optimal læringsproces. I børnehaven prioritere vi måltiderne højt, og alle børn får hver dag nærende og varieret måltider.

Dernæst vil vi fremhæve, at læring finder sted alle vegne. Vi læner os ikke op af den læringsforståelse, hvor barnet ses som det tomme kar, der med jævne mellemrum skal fyldes op af pædagogen. I vores børnehaven er læring ikke synonym med undervisning, men i stedet for betragter vi læring, som en biopsykologisk omprogrammering, hvor ny erkendelse finder sin vej, en udvikling og en dannelsesproces, som foregår hele tiden og allermost intenst i legen. Det betyder at børns læring ikke kan styres ud fra simple input/output logik. Pædagogerne kan ikke styre eller kontrollere hvor, hvornår og i hvilken form læring finder sted. Vi kan ikke sætte lighedstegn mellem det stof, der eventuelt søges fyldt på barnet og barnets faktiske læringsudbytte.

Vi har i vores udviklingsplan valgt at prioritere beskrivelsen af vores læringssyn forholdsvis meget, da vi mener at det er væsentligt med en forståelse af vores læringssyn, som baggrund for vores argumentation for samt beskrivelse af vores pædagogiske praksis. I vores børnehaven er vi tilhænger af den situeret og relationel betinget læringsforståelse. Forstået på den måde, at læring ikke overvejende er en indre kognitiv proces, men opstår i en situation tilknyttet en særlig kontekst og formet af relationerne, der indgår i den givne kontekst.

Vi mener at læring har at gøre med erhvervelse af vaner, kundskaber og færdigheder og i særdeleshed tillige dannelse af identitet. Børns læring og udvikling sker gennem deres deltagelse i de sammenhænge hvori de indgår. Et centralt begreb bliver derfor i vores børnehave; deltagelse. At være deltager fordrer at barnet er værdsat og har medindflydelse i fællesskabet. Derudover er forudsætningen for barnets læring, at barnet oplever deltagelsen som meningsfuld. Mening er produktet af forhandlinger mellem deltagere i konkrete situationer. Oplevelsen af at noget er meningsfyldt, giver engagement og intensitet, der er nødvendige ingredienser i en vellykket læringsproces.

Børn lærer mest når de er aktive, nysgerrige, drevet af den lærelyst de er født med, og når de mødes af meningsfulde udfordringer, som der er perspektiv i sammen med mennesker, som de har det godt sammen med. I legen snakker børnene om det, de er i gang med og de beslutter i fællesskab, hvad de videre skal gøre. Deres udsagn og handlinger kan opfattes som udtryk for engagement og intensitet. Afgørende bliver det for barnet, at det får mulighed for netop deltagelse i fællesskaber, hvor læring og meningsforhandling finder sted. Nogle gange ekskludere børn sig selv fra et fællesskab, og det kan være ganske uproblematisk. Andre gange kan det være vanskeligt for børn at finde vej til eller få adgang til fællesskaber. Desuden er ikke alle positioner eller deltagelsesmåder lige rare eller hensigtsmæssige. Derfor mener vi, at børn indimellem har brug for hjælp fra voksne til at udvikle deltagelsesmåder eller muligheder.

Noget af det der kendetegner en god børnehage, er at den er selvstyret af børnene og der er en høj grad af frihed og fravær af voksenstyring. Pædagogens indblanding er nogle gange påkrævet i børnenes leg, for at modvirke social eksklusion, og for at understøtte barnets deltagelse i fællesskabet fremmes. Den voksne kan for eksempel tilføre nye dimensioner til legen, så andre børn også bliver interesseret og pædagogen kan formidle kundskab. Interventionen kan også have et mere støttende formål, hvor der søges et vendepunkt i legen. Under alle omstændigheder har den voksne ansvaret for at fjerne forhindringer i miljøet, som modvirker deltagelse og dermed læring.

Børn lærer også meget af at kigge på og lytte til os voksne, samt af de voksnes måde at omgås andre voksne på, både kollegialt og i forældresamarbejdet. Ud over at være forbilleder kan vi bidrage til læring på en socialt inkluderende måde. De pædagogiske iagttagelser der er baggrund for interventionen, skal dermed altid være samspilsfokuserede.

I Børnehaven på Roskilde Lille Skole vægter vi højt den pædagogiske refleksion og dialogen om hinandens arbejde. At intervenere i børns leg og forsøge at styre børns læreprocesser er selvsagt en vanskelig sag, som aldrig kan formel- eller regelsættes, men må vurderes fra den ene situation til den anden. Men refleksioner over praksis samt kollegial samtale og supervision kan medvirke til dannelse af forestillinger om handlingens betydning for barnets læringsmuligheder set i et inklusionsperspektiv.

Sammenfattende kan siges at vores perspektiv på læring altså er socialt og kontekstuel og derfor ses det af afgørende betydning for os, at børnene har mulighed for deltagelse i fællesskaber. Vi udelukker dog ikke andre læringsforståelser og er også optaget af, at:

- Børn lærer forskelligt og i forskellige tempi
- Børn lærer ved at bruge alle deres sanser
- Børn lærer ved det der kaldes mesterlære – børn spejler sig i såvel voksne som børn

Vi er dog primært fokuserede på, at skabe socialt inkluderende læringsmiljøer.

PÆDAGOGISKE UDVIKLINGSPLANER

I børnehaven arbejder vi inden for følgende områder med børnene:

1. Alsidige personlige udvikling
2. Sociale kompetence
3. Sproglige udvikling
4. Krop og bevægelse
5. Natur og naturfænomener
6. Kulturelle udtryksformer og værdier
7. Børn med særlige behov
8. Børnemiljøvurdering
9. Dokumentation og evaluering

Alsidige personlige udvikling

At arbejde med den alsidige personlige udvikling er vigtigt, fordi dette medvirker til at barnet kan udvikle en positiv identitet. For at udvikle en identitet er det vigtigt at blive anerkendt i sin etniske, sociale og familiære baggrund. Det er vigtigt, at barnet kender sig selv og kan afgrænse sig og give udtryk for egne følelser, holdninger og behov. Det er afgørende forudsætninger for at kunne fungere godt som menneske i samspil med andre.

For at barnet skal kunne gøre sin indflydelse gældende i sociale sammenhænge er det vigtigt, at barnet kan aflæse sociale koder, har empati, selvværd og selvagtelse.

Målet for barnet er:

- At udvikle selvværd.
- At kunne give udtryk for sine følelser.
- At kunne udvikle nysgerrighed.
- At turde udfordre og udforske sig selv og omverden.
- At udvikle fantasi.
- At udvikle empati.
- At kunne indgå i forpligtende fællesskaber.

I praksis forsøger vi at understøtte alsidig personlig udvikling således:

Vi anerkender barnets følelser, uanset hvilke følelser det er. Vi viser barnet, at det er okay, at man fx er rigtig ked af det. Ved at gå barnet i møde bliver det forhåbentlig trygt ved sin omgivelser og ved de voksne og tør dermed eksperimentere og udfordre sig selv. Derved lærer barnet sine egne grænser at kende og opnår en større selvindsigt, som efter vores mening kan styrke selvværd.

Vi arbejder med sprogstimulering, både det talte sprog og kropssproget. For at kunne give udtryk for sine følelser, skal barnet kunne mestre det danske sprog. De voksne skal være opmærksomme på barnets sproglige begrænsninger og derfor hjælpe barnet med evt. at verbalisere en følelse omkring en hændelse.

Vi stimulerer barnets fantasi, nysgerrighed og lyst til at udforske sig selv og omverdenen gennem leg, hvor den voksne kan coache gennem legen og inspirere til, at legen indtager nye dimensioner eller retninger, uden dog at være alt for forstyrrende. Dog kan det også være nødvendigt, at den voksne intervenserer i legen for at understøtte et barns initiativ og trang til at indtage en ny position. Vi vil skabe rum til, at legen kan udvikle sig og børnene tør eksperimentere. For at opnå dette vil vi tilstræbe, at børnene er i små grupper med en voksen, hvor det er muligt at være nærværende og få den nødvendige ro til at fordybe sig – barn som voksen.

Vi vil understøtte barnets udvikling af empati, ved at vi i hverdagen gennem omsorg, empati og anerkendelse for det enkelte barn, skaber et rummeligt miljø, hvor alle følelser er betydningsfulde.

Vi vil understøtte, at alle børn får en mulighed for at indgå i et fællesskab. Dette vil vi gøre ved at afholde samling hver dag, hvor vi taler om, hvem der er tilsted den pågældende dag, hvem der er syg osv. Samlingen bruges også til børnenes egne fortællinger og historier, som de ønsker at dele med hinanden. Vi er opmærksomme på, at alle børn får sagt og vist de andre noget, som er vigtigt for den enkelte. Det er den voksnes ansvar at støtte denne proces for de børn, som måske ikke er så synlige i fællesskabet, som er generte eller utilpasse, eller som måske endda står lidt uden for fællesskabet. Den voksne kan ved at intervenere vende en samtale i en ny retning.

For at barnet ikke skal ekskluderes, er det væsentligt også at kende til de gængse regler, normer og sociale spilleregler. De voksne skal hjælpe børnene hertil ved at være synlige rollemodeller. Samtidig skal vi være reflekterende over egen og andres praksis og normer, og kontinuerligt tale sammen om disse emner. Dette er med til at sikre, at vi ikke bevidstløst fører vores egne og måske ikke altid hensigtsmæssige normer over på børnene.

Social kompetence

At arbejde med at støtte børnene i udvikling af deres sociale kompetencer er vigtigt, fordi sociale kompetencer er afgørende for vores evne til at kunne indgå i relationer med andre mennesker og derigennem løbende udvikle identiteten.

At lære at blive sig selv fordrer gode sociale kompetencer, for det i samspillet med andre mennesker, at vi får mulighed for at få øje, hvem vi er. Når barnet vokser op skal det dels lære at blive sig selv, dels at kunne indgå i et fællesskab og samtidig fastholde sin egen identitet i fællesskabet. Dette fordrer sociale kompetencer.

Børn skal lære om grænser, deres egne og andres, og om samfundets normer. Desuden skal børn i dag lære at navigere i mange forskellige sammenhænge. Med stærke sociale kompetencer kan barnet lære at se og analysere de forskellige sociale samspil. På den måde kan de også indgå i de

sociale samspil og påvirke dem eller forlade dem. Sociale kompetencer er ligeledes vigtige færdigheder at have for barnet senere i livet, såvel i uddannelsesårene som i arbejds- og privatlivet.

Sociale kompetencer udvikles i fællesskaber og gennem relationer til andre. I vores børnehaven ser vi følgende forudsætninger for udviklingen af sociale kompetencer og derfor tilstræber vi os på at:

- Børnene anerkendes og respekteres som de personer de er og de skal opleve, at de er en del af fællesskaber i Børnehaven på Roskilde Lille Skole.
- Børnene skal opleve tryghed og tillid i deres relationer til voksne og andre børn i børnehaven, og vi er kendetegnet ved rummelighed og ved at tage afstand fra mobning, drilleri og eksklusion.
- Børnene skal inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere, der samarbejder med andre og er med i demokratiske beslutningsprocesser.
- Vi forsøger at hjælpe børnene til at udvikle en forståelse for en grundlæggende accept af andre mennesker uanset kultur, miljø, holdninger og eventuelle handicaps. I hverdagen er vi aktivt hjælpende og verbalt guidende i udviklingen af de sociale kompetencer.
- Vi understøtter børnenes handlinger og ageren, når der er brug for dette og øver os i at trække os tilbage i de situationer, hvor børnene kan selv.
- Vi arbejder med den anerkendende tilgang i dagligdagen og tilstræber på mange niveauer dette overfor alle der har deres gang i børnehaven; børn, forældre, kollegaer og andre interessenter.

Målet for barnet er:

- At alle børn oplever at tilhøre en gruppe, og at alle børn har ret til en bedste ven.
- At alle børn får mulighed for at indgå i et fællesskab og ikke oplever at være ufrivillig ekskluderet.
- At børnene får tid og ro til fordybelse i små grupper, som efter hensigten skal give større mulighed for tilknytning og fællesskabsfølelse børnene imellem.
- At børnene lærer at tage del i pædagogiske aktiviteter såsom vores samling og at tage på tur.
- At barnet udvikler selvstændighed og et voksende selvværd ved at blive inddraget i hverdagens opgaver og gøremål.
- At barnet opnår færdigheder i selvhjulpethed, fx ved påklædning, toiletbesøg og borddækning.
- At barnet opnår kendskab til generelle normer og de regler vi har i børnehaven, og er i stand til at efterleve dem, fx at man ikke må slå hinanden, at man til tider er nødt til at vente på tur, og at man ikke skal drille for at gøre andre kede af det.
- At børnene lærer at tackle situationer, hvori de har mødt modstand eller tilmed nederlag.

I praksis forsøger vi at understøtte udvikling af de sociale kompetencer således:

Vi er opmærksomme på det enkelte barn.

Vi snakker løbende om, hvem der har brug for ekstra støtte og freder de børn som, er ved at etablere venskaber/fællesskaber.

Vi holder samlinger.

Vi tager på ture i små grupper, der er dannet ud fra pædagogiske overvejelser, hvor der tages hensyn til dannelse af venskaber/fællesskaber. På turene tages der udgangspunkt i børnenes fælles interesser.

De voksne deler sig op i små aktivitetsgrupper, der er fysisk adskilt, så børnene ikke forstyrres i deres fordybelse.

Ved samlinger og fælles aktiviteter planlægger de voksne, hvilke roller den enkelt har. Eksempelvis hvem der styrer og hvem der understøtter aktiviteten.

Børnene bliver inddraget i de daglige praktiske gøremål, fx madlavning, passe dyrene og lægge vasketøj sammen.

Vi giver barnet den tid, det har brug for til fx at rydde op, vaske hænder og tage tøj.

Vi giver børnene lov til at bestemme.

Vi griber det børnene er optaget af – følger børnenes spor.

Vi lærer børnene at passe på deres ting og tøj, og rydde op efter sig fx lægge ivertøjet på plads, så vi alle kan være i garderoben.

Ved samlinger lærer barnet at vente på tur og lytte til sine kammerater og voksen.

At de voksne dagligt reagere, når regler og vaner brydes.

De voksne revurderer løbende regler og normer. Vi efterlever som voksne egne regler og normer ved fx at tale pænt til hinanden og være ærlige.

Som voksne er vi tydelige og anerkendende. Vi rummer forskelligheder og er tålmodige.

Vi giver børnene plads til at have de følelser, de nu engang har.

Sproglig udvikling

Vi tror på at sproget er grobund for barnets identitetsdannelse og har derfor fokus på både den verbale og nonverbale kommunikation.

At arbejde med sprog er vigtigt, fordi det er et af de grundlæggende redskaber for, at barnet kan kommunikere og dermed indgå i sociale relationer med andre. Det er vigtigt, at det verbale sprog er nuanceret, så barnet kan indgå i legene med andre børn i børnehaven.

Sproget er vigtigt for at kunne udtrykke egen følelser og behov og være med til at forstå andres. Dette giver mulighed for, at barnet lettere kan være i stand til at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde. Det udviklede sprog vil kunne give barnet større status i legen og dermed i gruppen og fællesskabet. Ved at støtte barnet i at lære at aflæse andre børns signaler giver vi barnet værktøjerne til at kunne udvikle empati.

Et veludviklet sprog og en god sprogforståelse er med til at optimere børnenes muligheder for at deltage i undervisning, når de skal videre i skole.

Målet for barnet er:

- At blive i stand til at udtrykke behov og følelser.
- At få redskaber til at blive bedre til at løse konflikter.
- At begrebsforståelsen bliver udvidet.
- At det oplever at blive forstået og kunne forstå andre.
- At kunne danne venskaber.
- At få adgang til fællesskaber.
- At kunne fortælle et handlingsforløb.
- At udvikle fantasi.
- At kunne tænke abstrakt.
- At opnå selvforståelse.

I praksis forsøger vi at understøtte den sproglige udvikling således:

Holde samlinger med børnene, hvor vi fx synger, fortæller historier og lytter til hinanden.

Læse bøger med børnene, både i små og store grupper, og aldersrelaterede grupper hvor valget af historie kan matche barnets alder.

Skabe legemiljøer hvor der er plads til fordybelse og sproglig udvikling.

At der under måltiderne er ro til dialog mellem børn og voksne. Vi ser måltidet – og selve tilberedningen af maden, som et vigtigt læringsrum.

Sætte ord på meget af det vi gør i hverdagen. Være opmærksomme på, at børnene har brug for mange gentagelser for at kunne mestre ny læring og viden.

Vi skal arbejde ud fra fire niveauer i forhold til børnenes læring: konkret, abstrakt, visuelt og erfaringsmæssigt.

Dokumentere dagligdagen i form af fx billeder og tegninger, som vi sammen med børnene kan snakke ud fra og dele vores oplevelser.

Krop og bevægelse

At arbejde med krop og bevægelse er vigtigt, fordi barnet gennem bevægelse lærer om sig selv og sin omverden gennem sanserne og derved opnår en større kropsbevidsthed.

Sanselighed er afgørende for, at barnet kan udtrykke sin følelser og behov, og fx udtrykke, at de er sultne, fryser eller er trætte, eller at noget er farligt.

At barnet gennem bevægelse får styrket den vestibulære sans er afgørende i forhold til barnets balanceevne og koordinering. Desuden styrker vi gennem bevægelse barnets muligheder for læring på flere planer og styrker evnen til at koncentrere sig. Det er vigtigt at anerkende legens betydning i forhold til den motoriske og sociale udvikling, og ikke mindst bruge bevægelse som et "fælles tredje".

Først og fremmest skal børnene opleve glæde og begejstring ved at bevæge sig, da det giver lyst, kraft, selvværd, gå-på-mod, nysgerrighed og fysisk tilfredsstillelse. At arbejde med kroppen handler derudover også om, at barnet får en bevidsthed om, hvad der er godt for kroppen fx sundt/usundt og hvorfor det er vigtigt at passe på sin krop.

Målet for barnet er:

- At de oplever glæden ved at bevæge sig.
- At de får muligheden for at komme i "flow".
- At de oplever fællesskaber og følelse sig værdsat.
- At de lærer de sociale spilleregler, såsom at vise hensyn og give plads til andre.
- At de udvikler kropsbevidsthed, såsom at de mærker deres puls, varme i kroppen, iveren, muskelkraft og deres begrænsninger.
- At de får succesoplevelser.
- At de har lyst til at lære og har gå-på-mod.
- At de udvikler deres motorik og deres kropsformåen.

I praksis forsøger vi at understøtte krop og bevægelse således:

At de voksne inspirerer ved at deltage og være rollemodeller, og at vi skaber en dagligdag, hvor der er plads til at udfolde sig kropsligt.

At vi indretter os i børnehaven, så der er plads til bevægelse, men at vi også søger andre steder hen, hvor der er stimulerende muligheder for fysisk udfoldelse. Helt konkret er det også, at vi lærer børnene forskellige lege fx "Kongens efterfølger". Her skal børnene imitere kongen og følge efter. Det er en leg der kalder på bevægelse og fordybelse.

At en voksen fortæller børnene en historie, hvor de bliver taget ud af "virkeligheden" og følger fysisk med i historien. Fx skal børnene efterligne de figurer, dyr og personer der fortælles om i historien. Det kan også være at den voksne tager børnene med på tur i fantasien. Børnene skal med lukkede øjne, lytte til en historie fuld af bevægelse og dynamik.

At vi hjælper børnene til at føle sig værdsat og set ved at rose dem og fremhæve deres stærke sider og støtte dem i at vokse og modnes i deres mindre stærke sider.

At vi møder børnene med anerkendelse og er opmærksomme på, hvordan vi med det narrative kan understøtte eller udvikle positive selvfortællinger.

At vi tilbyder børnene rum og tid til at udfolde sig, og undervejs støtter vi børnenes opmærksomhed på deres kropes reaktioner.

Vi hjælper børnene til at føle succes, ved nogle gange at overskride deres egen grænser og få oplevelsen af at kunne noget, som de ikke har turdet før.

Natur og naturfænomener

At arbejde med naturen og naturfænomener er vigtigt, fordi barnet derigennem udvikler en større forståelse for sig selv og den omverden, det er en del af. Det vil på sigt give barnet en større livsduelighed og livsglæde ved at være i forståelse og kontakt med naturen og dens muligheder og begrænsninger.

At bo på denne planet fordrer respekt og forståelse for naturen. Det er væsentligt, at børnene får en gryende miljøbevidsthed for at kunne respektere og passe på naturen. Det er også vigtigt at være bekendt med naturen og naturfænomener, fordi vi ofte er underlagt naturens luner, og med kendskab hertil kan børnene på sigt bedre udvikle strategier for, hvordan de kan navigere i – eller på trods, naturens luner. Det er vigtigt at kende til dyrene, der lever i naturen, botanik og de forskellige årstider.

Målet for barnet er:

- At barnet udvikler kendskab til naturen.
- At barnet lærer om dyrene der lever i naturen, men også om kæledyr og nyttedyr.
- At børnene lærer noget om de forskellige årstider.
- At børnene lærer om miljø, genbrug, ressourcer og bæredygtighed.
- At børnene lærer om vind, sol, jord og vand.
- At børnene lærer om lidt botanik.

I praksis forsøger vi at understøtte udviklingen af kendskab til naturen og naturfænomener således:

Vi skal ud i naturen; også den vi ikke har lige i nærheden af vores egne børnehaver. Vi skal på egen krop mærke og dufte hvordan årstiderne skifter. Vi skal på tur til strand, skov, eng og mose. Vi skal besøge landbrug og botanik. Vi skal inddrage andre fagpersoner i vores nysgerrighed, for at vide mere om naturen og naturfænomener.

Vi skal dagligt passe vores høns og grise, så de trives og har det godt. Vi vil sammen med børnene, snakke om ansvarlig etik omkring dyrepasning. Vi vil inddrage disse daglige gøremål, som en del af den pædagogiske praksis. Også i tæt samarbejde med skolen og forældrene. Vi vil lære om pasningen og omgang med dyrene; hvad skal de have og spise, der skal muges ud, æg skal indsamles og bruges i køkkenet. Vi skal også forholdes os til dyr, som levende væsner der kan blive syge og dø.

Lave temaer om hvordan vi passer på naturen og miljøet; genbrug, tage vores affald med, slukke for lyset og spare på vandet.

At have en løbende opmærksomhed på årstidernes skiften og inddrage hverdagens aktiviteter heri, fx afholde sommer/høstfest.

Vi vil så og spire frø, så vi får fine blomster og grøntsager, vi kan benytte til udsmykning og til at spise.

Lave temaer omkring vind, sol, jord og vand og konstant have opmærksomhed på, hvordan disse fire elementer indgår i vores hverdag. Fx vi leger i regnvejr, vores planter og blomster gror i solen og af vandet. Når det blæser kan vi sætte drager op eller lave vindspil der giver lyd i vinden. Fra jorden spirer vores planter og vi kan lave de herligste mudderkager når jord og vand blandes.

Kulturelle udtryksformer og værdier

At arbejde med kulturelle udtryksformer og værdier er vigtigt fordi det medvirker til at berige og inspirere barnet i dets udvikling. Det giver barnet en varieret opfattelse af sig selv, andre og omgivelserne. Denne opfattelse skal bære og værdisætte en stor del af et menneskes personlige, sociale og kulturelle identitet livet igennem.

Vi ser kulturelle udtryksformer som det at få mulighed for, at give udtryk for indtryk gennem tilbud om forskellige kreative processer. Det er vores overbevisning, at man gennem kreative processer tilegner sig øget bevidsthed omkring identitet, selvværd og fællesskabsfølelse.

Ovennævnte er vigtigt for dannelsen af personligheden, da det gør at man bliver i stand til at sætte sine erfaringer og oplevelser i perspektiv. Gennem de kreative processer kan man styrke fællesskaberne og den enkeltes muligheder for deltagelse i fællesskabet.

Vi tror på, at man gennem æstetiske læreprocesser får mulighed for at lære sig selv bedre at kende og enten fremme sit udtryk eller tilegne sig en udtryksform, fx musik, tegning, dans osv. Vi tror, at det på sigt vil højne ens livskvalitet og muligheder for trivsel, da det er en væsentlig kompetence at kunne udtrykke følelser, oplevelser og sindstilstande, som ikke lige lader sig verbalisere.

Vi mener, at man med kendskab til sin egen og andres kultur dels udvikler større tolerance, dels personlig styrke og ro, når man kender sig egen historie og baggrund.

I Børnehaven på Roskilde Lille Skole har vi pt ikke børn og familier med anden etnicitet. Så derfor er det vigtigt, at vi opsøger og forholder os nysgerrigt til kulturelle forskelligheder, for at kunne bevare og øge barnets selvforståelse og tolerance overfor det anderledes. Vi skal have respekt for hinandens forskelligheder og se dem som en ressource.

Målet for barnet er:

- At få kendskab til sin egen families kultur.
- At få indblik i de andre børns dagligdag.
- At få kendskab til dansk kultur og historie.
- At udvikle tolerance og respekt for andre kulturer og religioner.
- At kunne indgå i æstetiske læreprocesser.

I praksis forsøger vi at understøtte den kulturelle udvikling således:

Ved samlinger og i løbet af hverdagens gøremål, vil vi naturligt inddrage børnenes fortællinger fra deres hverdagsliv. Vi taler positivt om hinandens forskelligheder og udviser nysgerrighed.

Ved at vise nysgerrighed og åbenhed over for forældre og børnenes liv uden for børnehaven og inddrage forældrene aktivt i børnehavens hverdagsliv og praksis.

Vi vil synliggøre dansk kultur og traditioner, men samtidig og så forholde os til kulturer fra andre lande og religioner. Det kan fx ske ved temaer, hvori de kulturelle forskelligheder og kreative processer er indarbejdet.

Vi vil tilbyde børnene kulturelle oplevelser, ved at besøge forskellige historiske bygninger; kirker og museer, hvor vi undersøgende og nysgerrigt snakker om det vi oplever.

Vi vil præsentere børnene for forskellige materialer og give dem kendskab til metoder, i hvordan de fx kan arbejde med formsans og farvelære. Vi vil understøtte børnenes egen kreative og fantasifulde mesterværker og skabe tid til fordybelse.

Vi vil opfordre børnene – og sammen med dem, inddrage genbrugsmaterialer til fremstillingen af kreative og iderige løsninger. På den måde vil børnene opleve, at ting vi eller andre havde smidt ud, kan få stor betydning igen bare i en anden sammenhæng.

BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

I vores forståelse af børn med særlige behov, læner vi os op af denne definition:

”Børn og unge med særlige behov skal understøttes, så de opnår lige muligheder for udfoldelse, udvikling og sundhed, får en opvækst med trivsel og gode vilkår og samme grad af succes i voksenlivet som andre”.

Hvad vi forstår ved begrebet "børn med særlige behov"

"Børn med særlige behov", forstår vi som børn, der ikke umiddelbart kan indgå i børnegruppen uden en form for særlig støtte. Altså børn som kræver ekstra støtte, indsats og opmærksomhed. Årsagerne hertil kan være et fysisk eller psykisk handicap/vanskelighed. Børn der over en længere periode har været udsat for negative hændelser, fx længerevarende sygdom i familien eller dødsfald i nær familie. Det kan også være børn, der er udsatte pga. deres sociale baggrund – fysisk og psykiske omsorgssvigtede børn.

Er det sidste tilfældet, har barnet gennem længere tid været udsat for en kombination af risikofaktorer. Disse børn kan have vanskeligt ved at regulere egne følelser, så dårligt tilpassede strategier overtager. Deres kommunikationsform, både verbal og nonverbal, er ofte uhensigtsmæssig og børnene kan derfor have vanskeligt ved at indgå i sociale fællesskaber og dermed blive en del af legen. Børnene skal derfor have hjælp af de voksne til at knække koderne i forskellige kontekster, de er en del af.

Børn med særlige behov har brug for hensigtsmæssige strategier, der kan hjælpe dem med at lære og mestre hverdagen. Vi skal støtte børnene med henblik på:

- At barnet opnår selvværd.
- At barnet lærer at indgå i sociale relationer og fællesskaber.
- At barnet lærer egne muligheder at kende, både fysisk og psykisk.
- At barnet lærer at erstatte uhensigtsmæssige handlemønstre med nye.
- At barnet lærer egen grænser at kende, så det kan kende andres.
- At barnet lærer at indgå i relation med andre mennesker.
- At barnet kan markere sine egne grænser på en hensigtsmæssig måde.
- At barnet kan give udtryk for egne behov og se andres – at vise og udvikle empati.
- At barnet kan give og såvel modtage omsorg, tryk og glæde.

Hvordan arbejder vi i Børnehaven på Roskilde Lille Skole med børn med særlige behov?

Ved at observere børnene.

Ved at være gode rollemodeller, der er anerkendende i tilgangen til såvel voksne som børn.

Ved at være tydelige voksne overfor forældrene, ved at signalere at vi er til rådighed og tilbyder vejledning.

Vi samarbejder med forældrene om deres børns trivsel.

Vi viser børnene, at den voksne tager ansvaret ved at være en tydelig voksen.

Vi er omsorgsfulde og ansvarlige voksne.

Vi støtter børnene i at lære at håndtere konflikter.

Vi tilrettelægger lærerprocesser, der gør det muligt for barnet at opleve, at det har værdi i gruppen og for fællesskabet.

Vi stiller os selv til rådighed som voksne, barnet kan skabe relation til og dermed give mulighed for tilknytning.

Vi støtter børnene i sociale sammenhænge.

Vi støtter børnene i at blive inkluderet i børnefællesskaber.

Vi afgrænser børnene ved at lave små grupper, der opfordres til fordybelse i den pågældende læreproces ved at inddele børnene og tilbyde forskellige aktiviteter.

Vi har fokus på børnenes styrker og ressourcer.

Vi forsøger at møde børnene der, hvor de er og give dem udfordringer, som de kan imødekomme.

Vi tilbyder en struktureret hverdag, men hvor vi prioriterer tid til fordybelse og nærvær.

Vi sørger tværfagligt samarbejde, både internt i børnehaven og med skolen, og med de tværfaglige professionelle samarbejdspartner i barnets bopæls kommune.

Vi vægter at rumme de enkelt børn og deres særlige behov og vi vægter den tidlige indsats højt.

Vi arbejder med praksisfortællinger i vores daglige arbejde med det enkelte barn og gruppen som helhed.

Som pædagoger reflekterer vi over den måde, hvorpå vi møder barnet og dennes familie.

Vi har sammen med Roskilde Lille Skole en "Sorg- og kriseplan".

Vi vil benytte Roskilde Kommunes værktøj "Roskilde Modellen", som arbejdsredskab til at identificere og reagere i forhold til børn, der udvikler sig uhensigtsmæssigt eller ikke trives.

Hvilke tegn kan der være på, at barnets udvikling er positivt?

- Når vi ser trivsel hos det enkelte barn.
- Når barnet kan indgå i fællesskaber.
- Når vi oplever, at barnet kan knytte sig til en enkelt voksen.
- Når barnet har fået en god oplevelse; succesoplevelser styrker barnets selvværd.
- Når vi ser en gradvis udvikling, også selvom det er små skridt.
- Når barnet tør prøve nye ting, eller barnet kan holde sig tilbage og udsætte egne behov.
- Når barnet giver udtryk for at kunne markere sin egne grænse på en hensigtsmæssig måde.
- Når barnet kan give udtryk for egne behov og for at se andres. At barnet kan udvise empati.
- Når barnet kan give såvel som modtage omsorg, tryk og glæde.

BØRNEMILJØVURDERING

Vores mål er at børnehavens rammer skal fremstå som lovlige, indbydende for børn, forældre og medarbejderne, og at rammerne er understøttende for børnehavens pædagogiske praksis.

Vi vil afholde børnemøder, hvor vi ud fra et børneperspektiv vil tale med børnene om:

- Hvad de synes om at være i børnehaven?
- Hvorvidt de synes, at omgivelserne er rare, eller om der er noget, de kunne tænke sig der skulle laves om på i det fysiske rum, både inde og ude.
- Hvordan de har det med hinanden.
- Hvad de mener om de voksne.

Vi vil også gå en tur rundt inde i huset og ude på legepladsen med børnene og bede dem om, at fortælle hvor de rigtig godt kan lide at være og hvor de ikke kan. I det omfang det kan lade sig gøre, vil vi bede børnene om at uddybe baggrunden for deres svar.

Vi vil i samarbejde med bestyrelsen, forældregruppen og ledelsen på skolen løbende forholde os til miljøet i børnehaven og reagere, hvis der er noget som fungerer uhensigtsmæssigt og er hæmmende for trivsel og læring.

Vi vil indrette en godkendt legeplads på børnehavens område, hvor der bliver rig mulighed for, at børn og voksen kan udfolde sig og nyde naturens elementer.

Vi indretter børnehavens udeareal med dyr: høns og grise, som vi i det daglige skal passe. Vi skal have urtehave, bålsted og udekøkken/værksted, hvor vi kan eksperimentere og være kreative. Vi vil etablere en sandkasse eller et kravhul og få fremstillet mobile huler, som børnene kan flytte rundt på legepladsen. Vi vil opstille og nedgrave en brugt jolle, som børnene kan lege i.

Vi vil indrette børnehavens rum: både inde og ude, så de fremstår praktiske og æstetiske, og vi vil løbende ændre på indretningen, hvis den ikke fungerer hensigtsmæssigt.

DOKUMENTATION OG EVALUERING

Vores mål er, at vi vil gøre børnehavens hverdag og praksis synlig over for forældrene, samarbejdspartner og omverden, og at styrke forældre og børnenes muligheder for, at kunne tale derhjemme om livet i børnehaven.

Ved at dokumentere hverdagslivet i børnehaven, børnenes trivsel og læring, får vi mulighed for, at kunne reflektere over vores pædagogiske praksis og dermed evaluere det vi allerede har igangsat og udført, og som vi gerne vil justere på i fremtiden.

Vi vil dokumentere således:

Vi tænker at kunne dokumentere vores daglige pædagogiske arbejde ved brug af forskellige metoder som:

- At arbejde med synlige skemaer, kalender og aktivitetsplaner.
- At have informationstavler.
- At dokumentere udvalgte aktiviteter med fotos og tekst til Facebook, børnehavens hjemmeside eller i børnehaven.
- At inddrage forældrene i børnehavens praksis, så de bliver en del af børnehavens liv.
- At invitere forældre til forskellige arrangementer i børnehaven.
- At tage referater af vigtige møder, oplæg og beslutninger.
- At udstille børnenes egen tegninger og historier, over fx et tema.
- At inddrage praksisfortællingerne.
- At mundtligt overlevere fortællinger fra praksis.
- At løbende indsamle det materiale vi benytter til dokumentation, for at kunne gennemføre en evaluering af vores pædagogiske praksis, for at kunne tilpasse praksis til det vi gerne vil!

Der er uendelige muligheder og metoder til brug for dokumentation. Vi ønsker ikke at fastlåse os ved kun at vælge en eller to muligheder.

Vi vil evaluere målene på følgende måde:

Vi kan evaluere efter forskellige temaer og projekter, og dette kan igen gøres på forskellige niveauer, i børne- og voksenalder, både skriftligt og mundtligt. Vi kan udarbejde et evalueringsskema, som udfyldes efter hvert tema/projekt. Eller vi kan foretage børneinterview. Hvad skete der? Hvad har jeg erfaret var godt eller mindre godt? Har børnene fået det ud af det, som jeg forventede? Hvad vil jeg ændre til næste gang? Beskrive hvilke kompetencer og erfaringer vi ønsker barnet udvikler og lykkes med.

AFRUNDING

Dette er børnehavens første udgave af Pædagogiske Udviklingsplaner og da vi som beskrevet stadig befinder os i en opstartsfasen, betyder det i praksis, at der er tiltag vi endnu ikke har afprøvet, men som vi til gengæld har store intentioner om, at udvikle og integrere i børnehavens hverdagsliv og kultur.

Denne udgave er skrevet og udarbejdet af børnehavens pædagog – Carina Dahlin og børnehavens leder – Rikke Dyrmosé. Skoleleder – Søren Erhard Hansen har gennemlæst og kommenteret på indholdet. Da vi endnu ikke har en forældrevalgt bestyrelse, har det ikke været muligt at involvere forældrene i tilblivelsen af denne pædagogiske udviklingsplan, men fremadrettet bliver forældrene involveret i pædagogiske processer, dokumentation og evaluering.